

Sagsnr.: 118.774.121

Undervisningsministeriet
Den 8. marts 2007

Notat om høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love (10. klasse målrettes elever, som har behov for yderligere faglig kvalificering og uddannelsesafklaring for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse)

I. Baggrund

Lovudkastet blev den 9. februar 2007 sendt i høring. Af høringsbrevet fremgår, at høringssvar vil kunne indgå i det videre lovforberedende arbejde også efter lovforslagets fremsættelse den 28. februar 2007. Forslaget skal ses i sammenhæng med det samtidigt fremsatte forslag til lov om ændring af lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv og forskellige andre love (Tidlig vejledning i folkeskolen, mentorordning, brobygning og forøget opsøgende vejledning m.v.), som bl.a. indeholder nye bestemmelser om brobygning og vejledning i 10. klasse. Høringssvarene skal derfor på disse punkter ses i sammenhæng med høringssvarene over vejledningslovforslaget.

Lovudkastet er offentliggjort på Høringsportalen.

Der er modtaget 23 høringssvar pr. 6. marts 2007. Der henvises til fortegnelsen i bilag 1.

I det fremsatte lovforslag er der i forhold til høringsudgaven foretaget lovtekniske justeringer, bl.a. starter kapitel 2 med § 19 a og ikke som i høringsudgaven med § 19 b.

Nedenfor redegøres for hovedindholdet af høringssvarene i relation til det fremsatte lovforslag og de i høringssvarene indeholdte forslag til ændringer. Der kan i øvrigt henvises til de enkelte modtagne høringssvar, der er sendt til Folketingets Uddannelsesudvalg sammen med dette notat.

II. Generelt

KL, Skole og Samfund, Foreningen af Husholdnings- og Håndarbejdsskoler, Danmarks Skolelederforening, Lederforeningen, Børne- og Kulturchefforeningen (BKF), DA, DI, Ungdomsskolernes Udviklingscenter (US-centret), Det Centrale Handicapråd, Frie Skolers Lærerforening, Efterskoleforeningen, og Lederforsamlingen, Ungdommens Uddannelsesvejledning har udtalt sig positivt om lovforslaget.

KL anfører herudover, at det er afgørende, at alle unge, også unge i 10. klasse, forlader skolen med gode digitale færdigheder. Derfor skal undervisningen og prøveafleggelse i 10. klasse i vid udstrækning være it-baseret.

KI foreslår, at det overvejes, om skolerne skal have mulighed for at implementere ændringerne i forslaget tidligere end 1. august 2008. Der nævnes fx mulighederne for at afholde prøver i vinterterminen og at lade elevplanen afløse af uddannelsesplanen fra skoleåret 2007/08.

Bemærkninger:

Undervisningsministeriet skal til det mere generelle spørgsmål om it i undervisningen bemærke, at dette ikke reguleres i dette lovforslag. Undervisningsministeriet finder af hensyn til implementeringen af forslagets enkelte dele ikke, at ikrafttrædelsen bør fremskyndes.

DA og DI finder, at der er behov for egentlig visitation til 10. klasse for at nå den rette målgruppe.

Bemærkninger:

Forslaget giver ikke anledning til ændringer. Som det fremgår af lovforslaget, skal det fortsat være op til den enkelte elev efter samråd med forældrene og skolen at træffe afgørelse, om eleven vil benytte sig af det nye 10. klassetilbud.

DSI udtrykker bekymring over det meget målrettede blik på, at 10. klasse skal føre til videreuddannelse. Der gives udtryk for, at det er væsentligt, at mange flere med et handicap får et kvalificeret grundskoleforløb og en god ungdomsuddannelse. Men for unge, der på grund af handicap ikke har mod på at fortsætte på en ungdomsuddannelse, kan 10. klasse være med til at give en god ballast i forhold til at deltage i samfundslivet og eventuelt i forskellige former for livslang læring senere i tilværelsen. DSI giver udtryk for, at mange har behov for det ekstra år for at erhverve den faglige viden og ballast, som andre har, når de afslutter 9. klasse.

DSI peger endvidere på det lovforberedende arbejde, der pågår om en ungdomsuddannelse til de unge, der ikke kan benytte de eksisterende ungdomsuddannelser, og der gives udtryk for, at det er væsentligt, at 10. klasse også kan forberede de unge hertil, hvilket ønskes afspejlet i lovforslaget.

Bemærkninger:

De fremsatte bemærkninger giver ikke anledning til ændringer.

III. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget

1. Målbretning af 10. klasse (§ 1 nr. 18 - § 19 a, som i høringsudgaven er § 19 b)

Frie Grundskolers Fællesråd foreslår, at der i forslagets § 19 a tilføjes følgende: "Et særligt formål med 10. klasse er, at eleverne kvalificerer sig m.h.t. arbejdsmetoder og faglig kunnen og får lejlighed til at øve sig i at mestre egen planlægning, at sætte sig mål og gennemføre det planlagte".

Efterskoleforeningen foreslår, at formuleringen ændres til: "behov for yderligere modenhed, faglig kvalificering og uddannelsesmotivation, samt afklaring af uddannelsesvalg".

Bemærkninger:

Det anførte giver ikke anledning til ændringer. Den nuværende affattelse af bestemmelsen afspejler indholdet af den aftale af 2. november 2006 om 10. klasse, som er baggrunden for lovforslaget.

2. Den obligatoriske del (§ 1, nr. 18 - §§ 19 b og 19 c, som i høringsudgaven er §§ 19 c og 19 d.)

DA og DI finder, at tilbuddet om yderligere målrettet læseundervisning til elever med læsevan-skeligheder også skal omfatte en skriftlig del.

Bemærkninger:

Forslaget giver ikke anledning til ændringer. Den særlige fokus på læsning skal ses baggrund af, at udvalget til forberedelse af en national handlingsplan for læsning har lagt vægt på læsetræ-ning.

FSL forstår, at der kan indgå forlagt undervisning i brobygningen.

Efterskoleforeningen ønsker ligeledes, at der kan indgå forlagt undervisning i brobygningen og har efterlyst større præcision i lovforslaget på dette punkt.

Bemærkninger:

Af det fremsatte lovforslag fremgår, at der ikke kan forekomme forlagt undervisning på et 10. klassecenter eller en efterskole mv. Brobygningen skal således foregå i rammer, der afspejler den undervisning, som ungdomsuddannelsesinstitutionen udbyder, eller det erhverv, uddan-nelsen sigter imod.

3. Den valgfrie del (§ 1, nr. 18 - §§ 19 b og 19 d, som i høringsudgaven er §§ 19 c og 19 e)

BKF havde gerne set, at lovforslaget havde lagt op til, at lærerstaben i 10. klasse var mere bredt sammensat og ikke underlagt kravet om en folkeskolelærerbaggrund. Flere af de nye tilbuds-fag optræder ikke i læreruddannelsen, og en del skoler vil mangle både de faglige forud-sætninger og fysiske rammer for at kunne leve op til de forventede indhold i disse fag. BKF har tilføjet, at de mange krav om, hvad eleverne skal tilbydes, kan gøre det til en både vanske-lig og ressourcekrævende opgave. BKF anfører, at elevtallet faktisk helst ikke må stige.

Bemærkninger:

Det anførte giver ikke anledning til ændringer. Det bemærkes, at der efter folkeskolelovens § 28, stk. 2, er mulighed for, at en skole kan ansætte personer med særlige kvalifikationer til at undervise i enkelte fag.

DI støtter den nye række af fag, men mener, at det bør være obligatorisk for skolerne at tilby-de mindst to af fagene, jf. § 19 d, stk. 4, nr. 5 – 12. DI finder, at der ellers er for stor risiko for,

at de traditionelle 10. klassetilbud vil vælge at tilbyde idræt, samfundsfag og religion, hvorved eleverne ikke gennemgår de erhvervsafklarende elementer, der ligger i forslaget.

Bemærkninger:

Det anførte giver ikke anledning til ændringer. Det samlede tilbud, herunder den obligatoriske og frivillige brobygning, sikrer efter Undervisningsministeriets opfattelse i fornødent omfang, at eleverne bliver afklarede med hensyn til valg af ungdomsuddannelse.

FTF bemærker, at det i relation til de mere værkstedsorienterede fag ikke fremgår, om der skal finde et samarbejde sted mellem udbyderne af 10. klasse og erhvervsuddannelsessystemet om disse fag.

Skole og Samfund bemærker, at kravet om udbud af værkstedsundervisning formentligt kommer til at betyde, at 10. klasse alene kan udbydes fra 10. klassecentre, hvilket er en udvikling Skole og Samfund kan støtte.

Bemærkninger:

Undervisningsministeriet vil fastsætte Fælles Mål for disse fag. Det afgøres lokalt, hvordan fagene nærmere skal tilrettelægges, herunder samarbejdsrelationer.

4. Særligt tilrettelagte undervisningsforløb i 10. klasse (§ 1, nr. 18 - § 19 e, som i høringsudgaven er § 19 f)

Efterskoleforeningen ser gerne, at de almene efterskoler får samme mulighed som folkeskolen for at tilbyde særlige undervisningstilbud til elever, hvis faglige og personlige udvikling svarer til den elevgruppe, som omfattes af § 19 e (høringsudgavens § 19 f), på samme måde som efterskoler godkendt som specialundervisningsefterskoler kan tilbyde undervisning efter folkeskolens regler om specialundervisning i § 19 g, (høringsudgavens § h).

Frie Skolers Lærereforening og Efterskoleforeningen anbefaler, at de frie skoler også får adgang til at tilbyde særligt tilrettelagte undervisningsforløb.

Bemærkninger:

Efter lovforslaget kan andre end folkeskoler alene anvende betegnelsen 10. klasse, hvis undervisningen står mål med den obligatoriske undervisning i folkeskolens 10. klasse, jf. de foreslåede bestemmelser i § 19 c, stk. 2, 3, 5 og 6, jf. dog § 19 i, stk. 1, om specialundervisning, og hvis skolen tilbyder de dertil knyttede prøver. Lovforslaget regulerer ikke muligheden for at tilbyde særligt tilrettelagte undervisningsforløb uden at anvende betegnelsen 10. klasse.

5. Prøver i 10. klasse (§ 1 nr. 18 - § 19 f, som i høringsudgaven er § 19 g)

DI støtter løbende optag og to årlige prøvemuligheder. DI finder, at det bør være obligatorisk for alle elever i alle skoleformer at gå til afgangsprøve i de obligatoriske fag.

DA finder, at alle elever uanset skoleform, der afslutter 10.klasse, skal afslutte med en eksamen.

KL foreslår, at prøverne gøres obligatoriske, således at eleven skal aflægge prøve i de prøvefag, eleven har fulgt. KL finder, at det vil være til særlig ugunst for de svage elever, hvis prøverne i 10. klasse ikke er obligatoriske. Prøverne skal kun være obligatoriske, hvis eleven fuldfører 10. klasse-forløbet.

Bemærkninger:

Det anførte giver ikke anledning til ændringer. Formålet med lovændringen er, at flere unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse. Der ændres ikke med lovforslaget på det forhold, at det fortsat er op til den enkelte elev i 10. klasse at indstille sig til folkeskolens afgangsprøver eller 10. klasseprøver i et eller flere fag.

US-centret og Frie Skolers Lærereforening opfordrer til, at unge i 10. klasse får mulighed for også at aflægge afgangsprøver (9. klasse) i tysk og fransk. Det vil give mulighed for at vælge en gymnasial ungdomsuddannelse. Dette foreslår Efterskoleforeningen også.

DSI og Det Centrale Handicapråd peger på, at det er vigtigt, at der er mulighed for at aflægge 9. klasse-afgangsprøver.

Bemærkninger:

Der vil efter forslaget være mulighed for at aflægge folkeskolens bundne 9. klasse-afgangsprøver. Spørgsmålet om optagelsesbetingelser på ungdomsuddannelserne reguleres ikke af dette lovforslag.

Frie Grundskolers Fællesråd finder det unødigt begrænsende, at der knyttes en betingelse om, at eleven skal have fulgt undervisningen helt frem til prøveafviklingen i det pågældende fag. Foreningen finder, at det er tilstrækkeligt, at eleven har forberedt sig til den pågældende prøve. Foreningen foreslår, at det tydeliggøres i såvel lov som bemærkninger, at eleven fortsat skal have mulighed for at aflægge en eller flere af afgangsprøverne i 9. klasse (bundne prøver) i tillæg til 10. klasse-prøver.

Bemærkninger:

Det anførte giver ikke anledning til ændringer. Som det fremgår af bemærkningerne til forslaget § 19 f kan eleven sammensætte et prøveforløb, der afspejler den undervisning, eleven har modtaget. Eleven har herunder mulighed for at aflægge en eller flere af 9. klasse-afgangsprøver i fagene dansk, matematik, engelsk og fysik/kemi (de såkaldte bundne prøver).

6. 10. klasse i andre skoleformer (§ 1, nr. 18 - § 19 g, som i høringsudgaven er § 19 h. Endvidere § 2 og § 3)

Foreningen af Husholdnings- og Håndarbejdsskoler peger på, at det i medfør af forslaget § 19 h (høringsudgavens § 19 j) ikke er hensigten, at elever over 18 år skal kunne optages i 10.

klasse, og peger i den forbindelse på, at ca. halvdelen af foreningens 16 skoler optager elever med særligt behov, og at skolerne ikke har nogen øvre aldersgrænse.

Frie Skolers Lærerforening og Efterskoleforeningen ønsker præciseret, at bestemmelsen ikke har til hensigt at afskære specialundervisningsefterskolernes elever, der har dispensation fra aldersgrænsen på 18 år, fordi deres kundskaber ikke er aldersvarende, fra at gennemføre et 10. klasseforløb.

Bemærkninger:

Lovforslagets bemærkninger til forslagets § 19 h vedrører alene folkeskolen og relationen til bestemmelsen i folkeskolelovens § 3, stk. 5, og har dermed ingen betydning for andre skoleformer.

Frie Grundskolers Fællesråd, Frie Skolers Lærerforening og Efterskoleforeningen foreslår, at kravet om afholdelse af prøver to gange årligt erstattes af, at den enkelte frie grundskole skal afgøre og offentliggøre, om der udbydes mulighed for aflægning af prøver ved vinterterminen.

Frie Grundskolers Fællesråd finder, at forslagets valgfrihed for eleverne med prøvemulighed to gange om året vil påføre den frie grundskole væsentlige planlægnings- og ressourcemæssige problemer. FSL og Efterskoleforeningen anfører, at prøver i vinterterminen vil være vanskelige at gennemføre, hvis fx en elev først i løbet af efteråret træffer beslutning om at ville gå til prøve.

Frie Skolers Lærerforening og Efterskoleforeningen anbefaler, at der i videst muligt omfang skal være mulighed for, at elever uden umiddelbart retskrav på optagelse på en gymnasial uddannelse kan opnå retskrav ved prøveaflæggelse i 10. klasse. Foreningerne peger endvidere på, at det vil være ønskeligt, om elever fra prøvfrie skoler i løbet af 10. klasse kan aflægge de prøver, der skal til for at opnå retskrav på optagelse.

Frie Skolers Lærerforening vurderer, at optagelsesbestemmelserne i deres nuværende udformning modvirker formålet om, at flest muligt får den ungdomsuddannelse, de ønsker. Efterskoleforeningen opfordrer til, at det vurderes, om dette er tilfældet, og peger på uklarheder om retskrav på optagelse efter de gældende regler.

Bemærkninger:

Forslaget giver ikke anledning til ændringer. Formålet med prøvemulighederne er at sikre, at elever kan afslutte 10. klasse med prøve efter ½ år med henblik på at begynde en ungdomsuddannelse. Spørgsmålet om optagelsesbetingelser falder uden for dette lovforslag.

Bilag 1

Oversigt over høringssvar vedrørende: Udkast til forslag til lov om ændring af folkeskolen og forskellige andre love (10. klasse målrettes elever, som har behov for yderligere faglig kvalificering og uddannelsesafklaring for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse)

Høringsparter	Høringssvar		
	Afgivet svar:	Bemærkninger: Ja	Bemærkninger: Nej
Forbundet for Pædagoger og Klubfolk (BUPL)			
Børne- og Kulturchefforeningen	X	ja	
Børnerådet	X		nej
Danmarks Erhvervsskoleforening			
Danmarks Evalueringsinstitut	X		nej
Danmarks Lærerforening			
Danmarks Skolelederforening	X	ja	
Dansk Arbejdsgiverforening	X	ja	
Dansk Friskoleforening			
Dansk Industri	X	ja	
Dansk Teknisk Lærerforbund			
Danske Produktionshøjskole Lærereforening			
Danske Regioner			
Danske Skoleelever			
Datatilsynet	X		nej
De Samvirkende Invalideorganisationer	X	ja	
Det Centrale Handicapråd	X	ja	
Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination			
Efterskoleforeningen	X	ja	
FOA- Fag og Arbejde			
Foreningen af Husholdnings- og Håndarbejdsskoler	X	Ja	
Foreningen af private, selvejende gymnasier, studenter- og hf-kurser	X		nej
Foreningen af Skoleledere ved de	X		nej

tekniske skoler			
Forstanderkredsen for produktions- skoler			
Frie Grundskolers Fællesråd	X	ja	
Frie Kostskolers Fællesråd			
Frie Skolers Lærerforening	X	ja	
FTF	X	ja	
Gymnasieskolernes Lærerforening			
Gymnasieskolernes Rektorforening			
Handelsskolernes Bestyrelsesfor- ening			
Handelsskolernes Forstander- og Inspektørforening	X		nej
Handelsskolernes Lærerforening			
KL	X	ja	
Landsforbundet af Voksen- og Ung- domsundervisere			
Landsforeningen af Opholdssteder, Botilbud og Skolebehandlingstilbud			
Landsforeningen af Ungdomsskole- ledere			
Landsorganisationen i Danmark			
Lederforeningen	X	ja	
Lederforsamlingen, Ungdommens Uddannelsesvejledning	X	ja	
Produktionsskoleforeningen			
Rigsrevisionen			
Rådet for Etniske Minoriteter			
Sammenslutningen af ledere ved skolerne for grundlæggende social- og sundhedsuddannelser			
Skole og Samfund	X	ja	
SU-Styrelsen	X		nej
Ungdomsringen			
Ungdomsskolernes Udviklingscen- ter	X	ja	